

ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

בגד כפול

עיון בפרשת השבוע על פי החת"ם סופר

1. שלמות כ"ז, ב'

וְעִשִּׂיתָ בְּיָדֶיךָ לְאַהֲרֹן אֲזִיזָה לְכַבֹּד וּלְתַפְאֶרֶת:

2. שבת ל"א, א'

שוב מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש ושמע קול סופר שהיה אומר ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד אמר הללו למי אמרו לו לכהן גדול אמר אותו נכרי בעצמו אלך ואתנייר בשביל ששימוני כהן גדול בא לפני שמאי אמר ליה גיירני על מנת שתשימוני כהן גדול דחפו באמת הבנין שבירדו בא לפני הלל גייריה אמר לו כלום מעמידין מלך אלא מי שיודע טכסיסי מלכות לך למוד טכסיסי מלכות הלך וקרא כיון שהגיע והזר הקרב יומת אמר ליה מקרא זה על מי נאמר אמר לו אפילו על דוד מלך ישראל נשא אותו גר קל וחומר בעצמו ומה ישראל שנקראו בנים למקום ומתוך אהבה שאהבם קרא להם בני בכורי ישראל כתיב עליהם והזר הקרב יומת גר הקל שבא במקלו ובתרמילו על אחת כמה וכמה.

3. חת"ס על התורה תצוה

מס' שבת פ' במה מדליקים בנכרי א' שהיה עובר אחורי ב"ה ושמע קול סופר שהיה אומר ואלה הבגדים אשר יעשו וגו' אמר הללו למי אמר ליה לכהן גדול אמר אלך ואנייר ע"מ שיעשוני כה"ג בא לפני שמאי דחפו באמת הבנין בא לפני הלל גייריה ולבסוף כשהגיע לוהזר הקרב יומת אמר על מי נאמר מקרא זה א"ל אפילו על דוד מלך ישראל אמר קפדנותו של שמאי בקש לטרדני מן העולם וכו' ע"ש ואין להאריך בדקדוקים אבל הענין יובן כך אחז"ל [מגילה י"ב.] על פסוק בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו שלבש בגדי כה"ג דכתיב לכבוד ולתפארת וצריך להבין מה הודענו המקרא בזה הרמז הלא השתמש בכל כלי בהמ"ק והיה בגדי כה"ג כאחד מהם, גם מה רצה אחשוורוש בבגדי כה"ג דוקא וכי לא היה לו לבושי יקר מלכותו זולת אלה, גם למה רמזם דוקא בהך גז"ש לכבוד ולתפארת. אבל יאמר כי ענים כה"ג הוא דבר נפלא מדותיו של אהרן קדוש ה' כי ממש לא יצוייר אדם המולך ומתנשא לכל ראש להיותו ענותן ושפל ברך לפני כל כי אלו סתרי אהרדי כאמור מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול ואם כי הקב"ה התפאר בעמו ישראל יותר שמשפיע להם גדולה הם משפילים עצמם משא"כ או"ה

לו משל מדוד מלך ישראל שנאמר עליו הוא הקטן מתחלתו ועד סופו ואפ"ה לא עמד טעם ענוותנותו בו כמו שהי' קודם שמלך כנ"ל ודוק.

4. יבמות ע"ט, א'

שלשה סימנים יש באומה זו הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים.

5. ביצה כ"ה, ב'

תנא משמיה דרבי מאיר מפני מה נתנה תורה לישראל מפני שהן עזין ... דאמר רבי שמעון בן לקיש שלשה עזין הן ישראל באומות כלב בחיות תרנגול בעופות.

6. מהר"ל נתיבות עולם ב', נתיב הבושה א'

אין זה קשיא דהא והא איתא שהם עזים היינו שאין להם גסות ועבות החומר כמו שיש לביישן שהוא בעל חומר, לכך מה שישראל הם עזים מורה שהם בעלי נפש ואין הנפש שלהם מוטבע בחומר, ומ"מ הם ביישנים שהם מקבלים התפעלות מזולתם, כאשר ראוי לקבל התפעלות מן הש"י או ממי שהוא גדול ממנו אז הם בעלי בושה ביותר. ודבר זה מדה אחרת לגמרי כאשר הוא מוכן לקבל התפעלות מאחר אבל בעצמם עזים הם, ואף שיאמר על ישראל שהם אינם עזי פנים והם מקבלי התפעלות מאחר אבל עזים הם בעצמם, וזה כי אינם בעלי חומר והם כמו אש שהוא פועל ביותר מפני שהוא פועל בכח גדול, וכמו שהוא פועל בחוזק כך הוא ממחר לקבל התפעלות כי מי הוא שהוא יותר תקיף מן האש ועם כל זה הוא ממחר לקבל התפעלות מן המים שהם מבטלים כחו, וכך הם ישראל שהם חזקים ותקיפים מאוד בעצמם אבל ממחרים לקבל התפעלות מאחר הוא הבושה, ודבר זה מבואר מאוד:

כמו שדרשו על פסוק לא מדובכם מכל העמים כי את המעט [חולין פ"ט.], מ"מ זהו בכללות האומה הקדושה וגם במלכם להיותו נכנע לפני אלקיו כמאחז"ל [ברכות ל"ד:] דמלך ישראל כיון שהתחיל לשחות בתפלתו שוב אינו זוקף אבל לפני בני אדם לא יתכן לו השפלות והכניעה ומי לנו גדול משאול המלך שהרי שמואל הנביא הוכיחו בהפסרת השבוע ואמר אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה ואפ"ה אמר כבדני נא נגד זקני עמי ואחז"ל [יומא כ"ב:] שנענש על שראה בזיונו ושתק דכתיב ויבזהו ולא הביאו לו מנחה ויהיה כמחריש, ומי לנו ענוותן מרבינו הקדוש וציוה לבניו נהוג נשיאותך ברמה, והקב"ה אמר ליהושע טול מקל והך על קדקדם, ובדוד המלך כתיב דוד הוא הקטן אחז"ל [מגילה י"א.] ודוד הוא הקטן הוא בקטנותו מתחילתו ועד סופו כשם שבקטנותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בתורה כך במלכותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בחכמה, שינו חז"ל בתחלה אמרו בתורה ואח"כ בחכמה דמשמלך לא היה כ"כ ענוותן להקטין לפני מי שגדול ממנו בתורה פ"י שיודע דבר או דברים יותר ממנו אך דוקא לפני מי שגדול ממנו בחכמה נפלאה לא זולת זה, אמנם אהרן קדוש ה' ידוע מענים ענוותנותו עד שקרבם תחת כנפי השכינה ובכל זאת היה גדול מאחיו וזהו דבר פלא, וידוע כי המדות יקראו לבוש שאדם מתלבש במדה פלוני, כמו גאות לבש, ילבש צדקה כשראיון וכדומה. וידוע כי הכבוד רמז לממשלה והתפארת לרחמנות וענוה, וזהו שאמר שיעשה בגדי כהונה לכבוד ולתפארת להתלבש בשתי מדות הללו, וידוע מ"ש בס' יוסף לקח כי כוונת אחשוורוש ה' באותה המשתה להמשיך הממלכה אליו לבדו מבלי שיהיה יד השרים בכתר מלוכה וקרב עצמו לדלת העם להחניפם ולעשות כל רצונם וזהו שהתלבש בלבוש של כה"ג להראות את תפארת גולתו שהוא ההשפלה והענווה ... הממשלה כנ"ל ... ובאותה הסעודה הרג את ושתו על אשר לא עשתה מאמר המלך וא"י ענותנותו, ולא עוד אלא שציוה והזהיר כל העם מהיות עניו ואמר להיות כל איש שזור בביתו, הנה אחר כל זאת אומר אני שזאת ה' חשקתו של אותו הגר להתלבש במדותיו של כה"ג שלא יבעט מרוב טובה ושמאי קפדן ה' ודחאו אמנם ענוותן הלל קבלו ולמדו מדותיו של הלל אך לא ממש בלבושו של אהרן שזה א"א על כן הביא